

Armoë

Als er één ding is waar wetenschappers hun 1% inspiratie en de rest transpiratie vandaan halen, is het wel hun maatschappelijke bevolgenheid. Smog, drugsverslaving, incest, slaapstoornissen, euthanasie, randgroepjongeren: stuk voor stuk toch eigentijdse problemen die om een eigentijdse aanpak vragen. Voer voor de geleerden die als mieren op de stroop afkomen om hun diensten voor goed geld te verkopen. En zo groeit de stapel onderzoeksrapporten op mijn bureau ongeveer even hard als er per dag kinderen mishandeld worden. Het ene rapport nog glanzender, dikker en wetenschappelijk verantwoord dan het andere, maar allemaal nietszeggend en ò zo voorspelbaar. Want laten we wel wezen. Het meeste onderzoek levert verrassend weinig en weinig verrassende resultaten op, is weinig oorspronkelijk en spreekt als het even kan elkaar lijnrecht tegen.

Neem nu het probleem van de "stille" of "nieuwe" armoëde. Hartverscheurend, onmenselijk, en dus het ideale terrein voor het universitaire gilde. Of het nu gaat om de hereboeren uit het hoge noorden, de havenmeesters uit Rotterdam, de ondernemende textielbaronnen uit Twente of de boerse landbouwers uit het groene Wageningen: de armoëde wordt van alle kanten belicht en bekeken. En in hun kielzog slepen zij de discipelen van Ds. v. d. Heuvel met zich mee. Want er gaat geen seizoen voorbij of de jongens van IKON/Kenmerk hebben een tot droefenis stemmende reportage over een kroostrijk gezin in een renovatiewoning vier hoog in het Oude Westen, dat de bij het Leger des Heils afgedankte wollen truitjes uithaalt om er wollen broekjes voor hun opgeschoten tieners van te breien. Als je hen moet geloven weerspiegelt de nieuwe armoëde de tweespalt in onze samenleving. Aan de bovenkant de nieuwe weldo's (welgestelden in goede doen), die zeven dagen per week de wegen blokkeren met hun tweede auto's, die seizoenen te kort komen om op vakantie te gaan, hun kinderen te veel verwennen en te weinig liefhebben, en hun ouders in een rustiek verpleegoord wegstoppen alwaar zij in alle rust weg kunnen kwijnen. En aan de onderkant de stila's (stille armen), die hun kleren in groene zeep wassen, hun éne fiets met de bureu moeten delen en de vakanties voor de buis doorbrengen met de zoveelste herhaling van "de fabriek". Arm, maar diep in hun hart gelukkig. Geen spat vervuilend, geen broodkorst verspillend en niemand en niets tot last.

Nee, de werkelijke nieuwe armoëde zit bij de bovenlaag. Maar daar zijn de ir's, de dr's en de dra's met al hun gestudeerdheid blind voor. Toegegeven, je moet een flinke dosis schaamte overwinnen om je eigen soortgenoten onder het mes te durven ontleden. Dat kost bloed, zweet en tranen. Je moet als het ware je eigen zweetlucht kunnen velen, je bloed kunnen drinken, je schaamrood kunnen zien opstijgen. Gebrek aan durf? Armoë, dat is het!

Y/h J. Huisman